

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispac-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 10 fillér.

Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy óra .. -85 kor.

Nyitlér soronként 25 fillér

A politikai helyzet tisztulása.

A magyar törvényhozás történelmének nagyon nevezetes napja az, melyen betérjesztette a belügyminiszter „az országgyűlési képviselők választásáról” szóló törvényjavaslatot. Maga a belügyminiszter is oly nagy fontosságot tulajdonított már magának a betérjesztés tényének, hogy a szokástól eltérőleg hosszabb beszéd kíséretében tette le javaslatát a képviselőház asztalára. Az ülés, amelyen a betérjesztés történt, mozgalmas volt, jelétül annak, hogy a kérdés, amelyről szó van, nemcsak a közfigyelmet, a közérdeklődést váltja ki, hanem helyenkint az indulatokat és szenvedélyeket is. Pedig a nemzeti életben mindig azoknak a kérdéseknek a helyes megoldása a legnehezebb, amelyekhez indulatok és szenvedélyek fűződnek. Mivel pedig a magyar nemzetnek szinte létevédeke az, hogy ez a kérdés helyesen oldassék meg, ennélfogva nagyon kívánatos volna, hogy a betérjesztett törvényjavaslatot, valamint az egész választói kérdést a közvélemény és a közélet minden számottevő faktora a legnagyobb higgadsággal mérlegelje és bírálja el. Az a nagy operátum, amelyet

a belügyminiszter a törvényjavaslat indokolásában elének tár, és azok a nagy tömegű statisztikai adatok, amelyek ahhoz fűzvék, gondos tanulmányt, nagy belemélyedést igényelnek és ekkor még mindig hátra van a gyakorlati politikai élet minden lelkiismeretes férfia számára az, hogy a javaslatot ne csupán a rideg, merev, holt statisztikai számok szemüvegén át bírálja el, hanem mérlegelje annak közvetlen hatását az eleven, lüktető élet számára is. Sőt bátran állithatjuk, hogy éppen ez az utolsó mérlegelés az, amely a javaslat megítélési processzusában a legfontosabb, mert hiszen a gyakorlati törvényhozásnak nem a statisztika, hanem az élet számára kell dolgoznia.

Ebből a szempontból tekintve, a belügyminiszternek az a ténye, hogy az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé terjesztette, legfőként azt jelenti, hogy végre-valahára valósággal megindult a magyar nemzeti közéletben az a folyamat, mely az ország nagy közjogi reformját, a régóta óhajtott és sürgetett választói reformot von hivatva megalkotni. Ezt a folyamatot félreterelni, megakasztani többé nem lehet. A javaslat

keresztülmehet, módosulhat vagy megbukhat, de a kérdést, amelyről szó van, a napirendről nem lehet többé levenni. Ennek a folyamatnak a választói reform megalkotásával kell végződnie. Így kívánja ezt az országnak, a nemzetnek életérdeke.

Amikor egy ország olyan nagy kérdések előtt áll, olyan nagy célokat tűzött ki magának, olyan erősen el van határozva csonka államiságát kiépíteni, gazdasági függetlenségét kivívni, nemzeti szilárd alapjait lerakni és amikor mind e nagy célokat csak nagy küzdelmek árán és csak a nemzet egyesített erejével érheti el: akkor nem tűrheti el, hogy a bomlásnak és a vizálynak olyan méreganyaga, mint a mostani rendezetlen választói jog, tovább is düljön a nemzet életszervezetében.

Ezzel szoros összefüggésben van az a másik körülmény, hogy a választói reform megalkotására irányuló törvényhozási munka megindulásával meg kell indulnia a politikai helyzet tisztázódási folyamatának is. Amikor választói reformot csinálunk, nem lehet célunk a nemzeti akaratnak sem meghamisítása, sem elhomályosítása. Az alkotmány sorompói közé szállítandó nemzet elé

tisztán, világosan és félreérthetetlenül kell odaállítani azokat a nagy kérdéseket, amelyek fölött dönteni van hivatva. És ma, sajnos, éppen nem állíthatjuk, hogy e kérdések tisztán állanak a nemzet szeme előtt.

A homálynak, a bizonytalanságnak köde lep el mindent. Még a legközelebbi nagy föladatokról sincsen tiszta képünk; elég, ha e tekintetben a bankügy homályaira és bizonytalanságaira utalunk. Tudjuk, hogy a választói reform megalkotásával a jelen országgyűlés és vele az egész átmeneti korszak föladata véget ér; nos hát, befejezheti-e ez a kormány és ez az országgyűlés a maga föladatát azzal a cinikus beszéddel, hogy utánam az özönvíz? Képzeltető volna-e nagyobb könnyelműség és lelkiismeretlenség, mint az országot egy új, még nem kipróbált választói rendszer életbeléptetésekor iránytű nélkül, a nemzeti célok precíz kitűzése nélkül odadobni a chaosznak?

Meg vagyunk arról győződve, hogy a választói reform törvényhozási munkájának megindulása éreztetni fogja a maga kényszerítő erejét minden faktoralra, hogy a mostani helyzet homályai tisztázására, eloszlására törekedjék.

A FECSKE.

Most, hideg ősszel, ereszkű alatt
Egy vézna kis fecske visszamaradt.
A többi mind keletre költözött,
Ez az egy meglapul ajtónk fölött.
Fázik és éhezik bizonyosan;
Olyan rongyos nyári gunyája van!
A pelyhe, a szárnya ütött-kopott,
Ahogy megtépték a zivatarok.
Szánakozón fordulok felé,
Mintha baját szívem mind érezné,
Kítárok neki ajtót, ablakot:
Jőjj, jőjj be hozzánk, szegény elhagyott!
Hisz arravaló az ember keze,
Hogy a gyöngéket megvédjük vele;
Nehéz utak elkésett vándora,
Én nem hagylak el, nem hagylak soha!
Az emberszívben ne csaldj, gyere,
Mégvéd kis házam meleg tűzhelye.

De nem jön. Csak ott gubbaszt szótlanul.
Reszkette, éhen, vigasztalanul.
És dideregve várja a halált,
Mely csontkézzel körülte jár.
Növendék csőre panaszosan tádog,
Mintha vádolná az egész világot.
Bágyatag vágytól pislogó szemével
Fejem fölött a messzeségbe néz el,
Távol ringó Océdnokra, hol
Tán most hűtlen párja mostan vándorol.
Majd lehorgasztja csüggedten fejét,
Hallgatása olyan hangos beszéd!
„Emberbe bizzam?!...” Gunyosan nevet...

Búske kis koldus! Én megértelek!
LŐRINCZY GYÖRGY.

A boldogság küszöbén.

Suzanne, a gazdag Pierret apó lánya derék, szép leány volt. A falu fiatalsága bolondult utána; volt is kérője bőségesen, a szép Suzannénál azonban süket fülekre talált mindannyi. A sűrű kosarak végre megindították a pletykát a faluban.

— Suzanne nagyon magasan hordja az orrát, mondogatták, pedig ki tudja, nem lenne-e egykor boldog, ha Hüvelyk Matyi bekötné a fejét.

Hüvelyk Matyi a falu nyomorékja volt, idomtalan törpe emberke, ki a csizmadia mesterség mellett a hegedűt is ügyesen kezelte s vasárnapokon, lakodalomkor, az ő muzsikája mellett perdült táncra a falu fiatalsága.

Eltorzult arcával, apró, élénk szemével s kurta, kajszja lábaival visszataszító alak volt szegény. Gonosz természetű, hirtelen haragja rettegetté tette általában, úgy, hogy a gyermekek sirtak, a kutyák ugattak láttára.

Egy napon tele lett a falu hirrel, hogy a szép Suzanne férjhez megy. A vőlegény azonban nem falubeli, hanem idegen, ki Párisból jött a vasuti

vállalkozókkal s az új vasutvonal építésénél van alkalmazva.

Valóságos ur, posztó kabátban, ezüst paszomántos sapkával a fején, úgy ügyel fel a munkásokra. Suzanne, ki kezdettől fogva lenézte a bluzos parasztleányeket, hamarosan megszerette az idegent. Pierret apó ellenkezett ugyan eleinte, de miután Suzanne nagykorú volt s az anyai örökség egészen ő reá szállott, kénytelen-kelletlen engednie kellett. A fiatalok ugyan megígérték neki, hogy a vagyon továbbra is együtt marad az ő kezébe; ők beérik a termés egy részével.

Pierret apó hét falura szóló fénynyel tartotta meg a lakodalmat. A násznép rogyásig evett-ivott egész nap s későre járt az idő, mikor rózsás hangulatban, támoalgó lábakkal oszladozni kezdtek. Suzanne és a férje sokat mondó tekintetet váltottak s a kezük találkozott egymással az abrosz alatt. Egyedül szerettek volna lenni, de a vendégek nagyrésze nem mozdult helyéből, sőt még csak most kezdett erősen kocintgatni a fiatal pár boldogulására, melynek ily módon lehetetlen volt távozni.

Gyors eltűnésüket szökésnek vették

volna és az egész násznépet maguk után zudítják s a tréfás, csipős megjegyzések özönét akasztják nyakukba.

A nászszoba pedig elő volt készítve csalogatón, kívánatosan. Gondolni sem lehetett rá legalább éjfélig.

Csak legalább felkelhetnének az asztaltól és távozhattának egy rövid negyedórára, hogy egy pár csókot válthassanak egyes-egyedül az éléskamra mögött, avagy a szinben.

Mindenképen törték a fejüket, mi módon tűnhessenek el, de hasztalan. Végre az ég, mely mint mondják, örökös a szerelmesek felett, mégis csak segítségükre jött.

Hüvelyk Matyi, ki az asztal végén ült, aki mellesleg megjegyezve, régi idő óta halálosan szerelmes volt a szép Suzanneba, az egész idő alatt sóváran figyel a szerelmesekre. Nem evett, nem ivott s most Isten tudja, micsoda vidám eszmétől elkapva, egyszerre kezébe vette a hegedűjét s elkezdte pengetni a hurokat.

Mindenki feléje fordult s hangos éljenzés tört fel az ajkáról. Egy perc alatt felugrándoztak az asztaltól s a fiatalság zajosan éltette Matyit és kocintott az egészségére.

Az orosházi kiállítás megnyitása.

Csaba, nov. 17.

Vasárnap délután 1 órakor nyitotta meg dr. Szűry János miniszteri tanácsos, mint a kereskedelemügyi miniszter megbízottja az Orosházán rendezett segéd- és tanonc-munkakiállítást, amely szakszerű rendezés következtében az eddig rendezett sablonszerű kiállításoktól nagyban különbözött, mert a főszereplő nem annyira az ipari készítményekre, hanem a kisiparban szükséges minden fajta segédgépek bemutatására van fektetve, úgy, hogy vármegyénk iparos osztálya nemcsak szép kivitelű munkában gyönyörködhetik, hanem üzembe látva a sok gépet, tanulhat és megismerhetik azokkal a könnyítők eszközökkel, amelyek hivatalva vannak a kisipar emelésére.

A kiállítás rendezése ügyes kezekben volt, úgy hogy országsszerte élénk figyelmet támasztott az iparosok között, akik minden valószínűség szerint nagy számmal fogják felkeresni a tanulságos kiállítást.

A kiállításra érkező idegen vendégek nagyrésze Csabán találkoztak és a 11 órai motorral mentek át Orosházára. A csabai pályaudvaron találkoztak: Dóry Pál főispán, dr. Szűry János miniszteri tanácsos, Mártonffy Imre ipariskolai főigazgató és Vigh Albert ipariskolai főigazgató, akikhez csatlakozott az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára, dr. Varjassy Lajos és a békéscsabai ipartestület kiküldöttei: Achim Gusztáv főmérnök, ipariskolai igazgató, Wágner József ipartestületi elnök, ifj. Horváth Mihály ipartestületi jegyző, Könyves Kálmán és Kovan Endre választmányi tagok.

A vonat az orosházi pályaudvarra a pontos időre érkezett, ahol a vendégeket a tanonc otthon felügyelőbizottságának tagjai fogadták, élükön Torkos László főjegyzővel, aki meleg szavakkal üdvözölte az érkezőket, akik eljöttek, hogy Orosháza ipari fejlődéséről meggyőződést szerezzenek.

Torkos László főjegyző beszédére Dóry Pál Békésmezei főispánja válaszolt, aki rövid beszédben megköszönte a szíves vendéglátást és örömet fejezte ki afelett, hogy az orosházi iparosok egy nagyobb részt östermeléssel foglalkozó városban

ilyen ipari kiállítás rendezésére képesek.

A vendégek és a fogadó küldöttség erre kocsira ültek és a kiállítás területére hajtottak, ahol a kiállítás rendező-bizottsága és az orosházi iparosok sokasága várták a vendégeket.

A vendégek megérkezése után az orosházi dalárda gyönyörű éneke következett, amely Mendöl Ernő karnagy vezetése alatt a Himnuszt kiváló precizitással adta elő.

Majd dr. László Elek orosházi orvos üdvözölte az érkező vendégeket és az egybegyűlt közönséget a Tanonc Otthon főbejárata előtt és felkérte dr. Szűry János miniszteri tanácsost, hogy a kormány nevében a kiállítást nyissa meg.

Dr. Szűry János miniszteri tanácsos a kiállítást hosszabb beszéd kíséretében nyitotta meg, amelyben kiemelte, hogy az orosházi kiállítás rendezésében legfőbb érdeme van Orosháza érdemes szülőföldének, Thék Endrének, aki fáradhatatlan áldozatkészséggel azon van, hogy szülővárosa ipari fejlődését előmozdítsa és emelje. (Eljenzés). Kiemelte beszédében a kormány magatartását a kisiparosokkal szemben és kiemelte különösen azt, hogy a kisiparosok érdekében a mai kormány mindent elkövet, hogy úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a kisiparosok helyzete javuljon. Az orosházi kiállítás — úgy mond — nemcsak a tanonc- és segédmunkák bemutatására szorítkozik, hanem a kiállítás a kisipari gépek bemutatásával az iparosokat ki akarja oktatni, hogy megismerje azokat a segédeszközöket, amelyek beszerzésével a kisipar termelőképességét és jövedelmezőségét emelni lehet.

A nagy tetszést aratott szép beszéd után a kiállítást megnyitottnak jelenti ki. A megnyitást után a kormány kiküldöttei és a főispán a kiállítás helyiségébe vonultak, ahol a kisipari termékek közül különösen a géplakatos és faipari dolgok élénk figyelmet keltettek, majd az összes segédgépek üzembe hozattak és érdekes magyarázat kíséretében az egyes gépek célszerűsége be lett mutatva.

A kiállítás megnyitása és megismerlése délután félhatig tartott. Ugy a kormány kiküldöttei, mint az

egybegyűltek a kiállítás ügyes és szakszerű rendezése felett teljes megelégedésüket fejezték ki és kézzel fogható bizonyítékot szerzett mindenki az Inas Otthonok üdvös és praktikus voltáról.

A vendégek ezután az Alföld-szálloda éttermébe vonultak, ahol a vendégek tiszteletére Orosháza község közönsége 200 teritékes bankettet rendezett.

A banketten elsősorban Dóry Pál főispán szólalt fel és ősi magyar szokás szerint szép beszédben a királyt éltette. A beszédet, amely lelkes hatást idézett elő, az egybegyűltek állva hallgatták végig.

A főispán beszéde után dr. László Elek a vendégek tiszteletére üritett poharat, akik Orosháza ipari fejlődése érdekében messzebb vidékről oda fáradtak. Szűry János miniszteri tanácsos az orosházi iparosokat, Gaál Mózes az Otthon igazgatóját: Pál Ernőt, Mártonffy Imre az orosházi iparosokat, dr. Külley Pál Dóry Pál főispánt, Dóry Pál főispán pedig Orosháza népét köszöntötte fel sikertől és lelkes beszédében.

A bankett jó hangulatban egészen 5 óráig tartott, amikor a vendégek egyrésze az induló vonattal eltávozott, míg a másik része az orosházi iparosok és ipari munkások Szabad Lyceumot hallgatta végig, amely az Alföld szálloda nagytermében este 6 órakor kezdődött.

Az estélyt az orosházi dalegyelet éneke nyitotta meg a Himnusszal, utána Pál Ernő a lyceum elnöke tartott megnyitóbeszédet, amelyben a Szabad Lyceum célját és fontosságát ismertette.

A legfontosabb pontja a műsorának Gaál Mózes előadása volt. Az előadás címe: *A gép az emberi munka szolgálatában*. A szakszerű szép stílussal kidolgozott munkát a szerző vonzó előadással adta elő, úgy, hogy a Szabad Lyceum közönsége a hosszú előadást elejétől végig a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg.

Utána Bartók Rózsika szavalta el Reviczky Gyula költeményét: *A munka népét*. Az ügyes szavalt nagy tetszést aratott. A szabad lyceumi előadást a daloskör éneke zárta be, amely a Szózat éneklésével ért véget.

Ugy a kiállítás rendezése, mint a

szabad lyceumi előadások bizonyítják, hogy Orosháza iparosainak iránítása szakavatott ügyes kezekben van letéve. Ennek pedig az eredménye csak *haladást* jelent, amely a kisiparosok anyagi jólétét és szellemi fejlettségét fogja eredményezni.

Hajók a Körösön.

Pekanovits főmérnök indítványa.

A vasárnapi értekezlet.

Csaba, nov. 17.

Megemlítettük már több ízben, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a nagy vízberuházási költségvetés terhére, a Köröst egészen Körösladányig hajózhatóvá akarja tenni. Ezzel a tervvel kapcsolatosan Pekanovits Imre, a Sebes-Körös társulat főmérnöke Biharvármegye törvényhatóságához indítványt nyújtott be, amely kereskedelmi és ipari szempontból nagyon fontos, s mely szerint a Sebes-Körösön a hajózható medret egészen Nagyváradig kívánja meghosszabbítani.

Biharvármegye törvényhatósága az indítvány megvitatására egy bizottságot küldött ki. Ez a bizottság vasárnap tartotta meg értekezletét, ahova a főmérnök terjedelmes beadványt nyújtott be.

Pekanovits főmérnök beadványában mindenekelőtt a külföld és nevezetesen Francia, Német, Olaszország, Hollandia példájára mutat, amelyet ebben a kérdésben követnünk kell. Ezek mellett a példák mellett azonban hazánk világi piaci helyzete is kényszerít bennünket viziutak teremtésére s itt rámutat, hogy milyen szerencsétlenség volna hazánkra, ha a német hajózás nagy fejlettsége folytán külföldi szén özönlenezne hozzánk, vagy ha gabonánkkal vasuti szállítás mellett a külföld viziutáival szemben versenyezni nem tudnánk. Rámutat nagyon helyesen, hogy az igazi termékek fokozódó nagyságával a vasut már nem képes lépést tartani, aminek az a következménye, hogy pl. bő termés esetén gabonánk hónapokig hever az állomásokon raktáron, ami milliónyi károkat okoz. Hosszabb télen a vasut hiányai miatt fűtőanyag-szükség áll elő, a mi megbénítja a gyárak üzemét s óriási befektetésekkel pótolta hiányok ezt a helyzetet csak csökkentik, de meg nem szüntetik s ezért látta szükségesnek a kormány a vizi utak létesítését. A kereskedelmi kormány 70 milliót szánt a Duna—Tisza csatorna kiépítésére, a földmivelésügyi kormány pedig 25 év alatt az ország viziutainak fejlesztésére 192 milliót fordítani.

Foglalkozik a beadvány azzal az ellenvetéssel, hogy most meglévő 2500 kilométernyi vizi utunk mellett sem tudott a hajózás kellőképpen kifejlődni. Részletesen ismerteti azok okait, majd dokumentálja, hogy a vizi ut minden kilométere így is kétszer annyi teherőmeget szállított, mint a vasut egy-egy kilométere. Ismertette röviden a kormány ter-

Az új házások, felhasználva a zürzavart, észrevétlenül elosontak. Suzanne a préház felé huzta magával a völgyényt. Az ajtó tárva nyitva állott. Bementek és itt elragadtatva, némán ölelkeztek, csókolóztak a sötétben. Boldogan, hogy egy pillanatra egyedül lehetnek s megelégednek az egész világról.

De csakhamar megvillant az agyukban, hogy bizonyosan észreveszik a távollétüket, keresésükre indulnak, megtalálják őket... akkor aztán vég-hossza nem lesz a gunyolódásnak, csipkedésnek. Hová rejtőzzenek? A sajtó ott állott előttük hatalmas öblével. Hágcsó volt hozzá támasztva. A csavar fel volt csavarva és a felső lezorító deszka magasan a sajtó fölött állott. A sajtó öblének a fenekén egy csomó alma volt, melyből almabort akartak sajtolni. Két nap óta a lakodalom miatt nem működött a sajtó.

A fiatalok egy sokatmondó tekintet váltottak s felhaladva a hágcsón, csakhamar eltűntek mindketten a sajtó öblében. Valóságos nászágy egy normand leánynak.

Itt legalább senki sem fogja keresni őket. Ugyancsak furfangos anya lehet, gondolta magában Suzanne, aki itten reánk találna...

Közös kábultságuk közepette egy pillanatra valami fantasztikus és iszonyu látományuk támadt: úgy rémlett nekik, mintha a sajtó csavarja morogva forogni kezdene, míg a lezorító, nehéz tölgyfalap, mely képes volt lepénnyé lapítani egy alátett ökröt, lassan le kezd szállani fölöttük.

Ugyanez akkor úgy rémlett, mintha valami sajátságos alak, valami kegyetlen eltorzult emberfej, a gaz Matyi feje tűnne fel a sötétségben s kándikálna be a sajtó belsejébe.

Káprázat! Csalódás, képzelődés! Bizonyára. A fiatalok el voltak kábulva a boldogságtól... A csavar nem mozdul, a nehéz lap egy helyen áll és Matyi bizonyosan ott muzsikál a táncra perdült vendégeknek.

Szemeik lecsukódtak s egészen megelégedtek magukról.

És valóban nem találták meg őket, mint Suzanne gondolta, aznap este és nem is látták őket többé.

Hasztalan keresték, kutatták őket mindenfelé. Boszorkányságra gondolt mindenki és sokáig beszéltek a titokzatos eltűnésről, melynek senki sem tudta okát találni.

Csak Hüvelyk Matyi mosolygott a szokottnál is furcsábban, ha beszéltek előtte a Suzanne meg a férje eltűnéséről.

Ilyenkor kezébe kapta a hegedűjét, játszani kezdett és kajánul mondogatta:

— Éppen ezt a nótát játszottam, mikor megugrottak a szerelmek!... Oh, milyen pompás lakodalom is volt az!... Hogy mulattunk! Aztán, hogy kifáradtunk a keresésükben s halálra tikkadtunk, hogy ittuk a frissen csapolt almabort a préházban. De milyen pompás ize volt a Pierret apó almaborának!... Ilyent bizonyosan nem sajtól többé, annyit mondhatok.

És elkezdett hozzá érthetetlen cikornyával hegedülni, miközben önelégülten himbálta formátlan testét.

Edmond Lepelletier.

vét, amelynek az Icsz a következése, hogy a Duna és Tisza mindkét partján ki fognak épülni a vasutak. Összehasonlítva a Rajna vidékét a Duna és Tisza vidékeivel s arra a konkluzióra jut, hogy a Duna vidékének szépségei messze felülmúlják a Rajna tájainak szépségeit.

Ezután rátér a beadvány a Sebes-Körös hajózhatóságának kérdésére és előadja, hogy az az ország mezőgazdaságára, ipara és kereskedelme szempontjából egyrészt fölülte fontos, másrészt egyik folyónak sincsenek meg azok a kedvező feltételei a hajózhatásra, mint a Sebes-Körösnek. A Sebes-Körös folyónál a hajóvégállomás Nagyvárad volna, amely az ország legfejlettebb vidéki városa messzeterjedő vidékkel, óriási anyagi és értelmi tőkével. A folyó ármentesítésére 160 ezer katasztrális hold földet adott át a kulturának s a mezőgazdaság magas fokra emelkedett. A folyó két oldalán a Fekete-Körös és a Berettyó között félmillió hold ármentesített terület van. Ezeknek a területeknek nagy szolgálatot tenne, ha a Jág, Drágán, sebes völgyek völgyelzárókkal láttatnának el, amelyek az árvizeket felfognák.

Beadványa végén Pekanovits főmérnök indítványt tesz, hogy a bizottság küldjön ki egy héttagú bizottságot, amely küldöttséget szervezzen a földmívelési és kereskedelmi miniszterhez, — a Sebes-Körös hajózhatóvá tételének eszméjét a körösmenti községek lakosai előtt népszerű előadásokkal ismertesse, — szervezzen hajózási egyesületet, amely az országos hajózási egyesülettel érintkezésbe lépjen és ezen az uton a Sebes-Körös hajózási kérdését állandóan felszínen tartsa s végül, gondoskodjék, hogy a kérdés ismertetése és mielőbbi megoldása céljából Nagyvárad városának, a biharmegyei, békésmegyei és erdélyi gazdasági egyletek, nagyváradi és kolozsvári kereskedelmi kamarák bevonásával a jövő tavaszon nagyobb kongresszust tartsanak, amelyre meghívják az illető minisztereket, államtitkárokat, vízépítészeti hivatalokat, valamint az érdekelt vármegyék és községek közönségét is.

Pekanovits főmérnök indítványát a bizottság egyhangulag magáévá tette és a szűkebb héttagú bizottság is mindent el fog követni, hogy a főmérnök szép és nagyfontosságú eszméjét, amely Békésmegye északi részének kereskedelmi és ipari életére is kiváló fontossága, a lehetőség szerint minél előbb keresztül vigye.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

A téli állatkinzás. — Jegymizéria. — A mozgó postáról. — A rossz utcagyerekek.

Törvényünk értelmében az, aki az állatokat kinozza, kihágást követ el és büntetendő. Igaz ugyan, hogy vármegyénkben az állatvédő egyesület csak a megalakulás stádiumában van, így hát ennek a még nem létező egyesületnek a köteleességét egyelőre

mi nem vállaljuk magunkra akkor, amikor szóvátesszük azt a barbár módot, amivel különösen a szegényebb emberek bálnak igás jószágokkal. A tél az utakat nagyrészt tönkretette, de azért a fuvaros embereknek szalmán telet lovai a rossz utak dacára is megrakodva teherrel cipelik a kocsikat ide s tova. A mellékutcákban a félig fagyott sárban a tulterhelt járművek azután többnyire elakadnak. A kegyetlen kocsis-emberek acélmarkában csak úgy sivit a szijjostor; van nagy lárma, kiabálás, de a teherből egy szemernyit nem raknának le. A szegény állatok nyelve lóg a kintól és fáradtságtól. Szemeik kimerednek és félelemtől reszkette állanak a hámban. De nincs pardon. A kocsinak tovább kell menni és a szegény állatot ütök-verik addig, míg a kocsi 10—15 lépésre csakugyan tovább is halad, ahol újra kezdődik az előbbi játék. Az állatvédelemről szóló törvényre kell a vármegye rendőrséget kitanítani, hogy minden ilyen barbár és kegyetlen jelenetnek ne csak néma tanui, de feljelentői is legyenek a rendőrök, mert az igazán botrány, hogy különösen téli időben lelketlen emberek milyen botránykozató módon keresik meg kenyerüket.

Multkor már megemlékeztünk arról, hogy a motoros kocsikon a II. osztályu kocsik nagyjából elűntek és az utazó közönség első és másodosztályu jeggyel a piszkos és gondozatlan harmadosztályu kocsikban kénytelen tovább utazni. Ehez a panaszunkhoz most még más panaszt is kénytelenek vagyunk csatolni. Tudomásunkra jutott, hogy e hó 8-án reggel a 8 óra 18 perckor Gyulára induló motor utasainak egy részét figyelmeztették a pénztárnál, hogy a motoron csak III. osztályu kocsik vannak — ezeknek az utasoknak csak III. osztályu jegyetek adtak ki, míg az utasok egy része, akiket nem figyelmeztettek és akik nem tudták, hogy másodosztály az induló motoron nincs, II. osztályu jegyet váltottak és III. osztályon voltak kénytelenek utazni. A differencia visszatérítéséről természetesen szó se lehetett. A közönség érdekében az ilyen eljárás ellen tiltakoznunk kell!... Tessék a pénztár előtt egy táblára felírni: *a legközelebbi vonat csak harmadosztályu szakaszokkal indul*... Akkor nem lesz egy szavunk se.

A m. kir. posta igazán olyan pontosan és szépen bonyolítja le aránylag kevés emberrel forgalmát, hogy csak dicsérrel adózhatunk az egész intézmény páratlan működésének és éppen ezért, mert örömlünkre szolgál, ha ez a kiváló intézmény teljesen kifogástalan lenne, kénytelenek vagyunk megemlíteni, hogy a vasuti mozgóposták különösen a fővárosi újságküldeményeket vagy hibás irányban továbbítják, vagy pedig egyáltalán le sem adják. A reggel érkező lapokkal van a legtöbb kalamitás és gyakori az eset, hogy a délnben érkező lapok hamarabb jutnak az előfizetők kezei közé, mint a reggeliek. Ismerve a posta figyelmes igazgatóságát, hisszük, hogy felszólalásunknak meg lesz az eredménye.

Az új választói törvénytervezet szerint az irni, olvasni tudó három gyermekkel rendelkező 32 éves ember két szavazati joggal ruházta fel az apát. Szóval a gyermekek jogot adnak az apának. De nincs ezzel az apai hatalom teljesen megszüntetve, mert kell és szükséges, hogy a csa-

ládó tekintélyt és fegyelmet tudjon gyakorolni családja körében. Sajnos, ezt a csabai családapáknál nem igen tapasztaljuk, mert különösen az elemi iskolában járó *gyerekek anynyira rosszak, romlottak, kártékonnyak*, hogy sehol más vidéken hozzájuk hasonlót nem lehet látni. Elsősorban a szülők, másodsorban a tanítók kötelessége, hogy a gyermekek nevelését olyan irányban terejlék, hogy ezek a vadhajtasok lassanként, maguktól pusztuljanak el. Nem akarunk mi itt részletesen foglalkozni a pipáló, falrajzó, ablakpárkánytörő, tisztességes embereket köpködő, káromkodó gyermekek osztályozásával, minékünk csak az volt a feladatunk, hogy a szülők és tanítók figyelmét felhívjuk arra, hogy rendszeres és okos nevelési eszközökkel szabadítsák meg ezeket a gyermekeket a végromlástól.

Papválasztás Gyomán.

Harminckét pályázó.

Domby Géza az új pap.

Csaba, nov. 17.

Garzó Gyula református lelkész halálával a gyomai református egyháznál az egyik lelkészi állás megüresedett, amelyet az egyház választás útján tegnap töltött be. A megüresedett állásra harminckét lelkész pályázott, akik közül a tegnapi választáson Domby Gézát választották meg *abszolút többséggel*.

A választásról tudósításunk a következő:

A megüresedett lelkészi állásra harminckét lelkész pályázott, akiket a kandidáló bizottság egytől-egyig jelölt. A pártok egészen a mult hét elejéig még nem alakultak ki, de már akkor is sejteni engedték, hogy erős választási küzdelem van kilátásban és előre lehetett látni, hogy Domby Géza és Bácsi Gyula között fog eldőlni az erős küzdelem, de hogy ki lesz a győztes, azt tudni előre nem lehetett.

A mult hét vége felé, ahogy az idő közeledett a választás napjához már Domdy pártja szemlátomást erősödött, úgy, hogy a győzelem biztosra volt vehető.

A választás hétfőn reggel 9 órakor kezdődött, amelyen Baji József gyulavári lelkész és Szabó Emil tanácsbíró elnökölték. A választást istentisztelet előzte meg, utána Szabó Emil elnök ismertette az egyházi törvények szakaszait, amelyek a lelkészválasztásra vonatkoznak, majd felolvasta az összes jelöltek névsorát és a választás kezdetét vette.

Leadtak összesen 421 szavazatot, ebből 407 szavazat esett Dombira és Bácsi Gyulára, míg 14 szavazat a többi jelöltek között oszlott meg.

A választás eredménye 10 órakor

Domby Géza 97 szavazat

Bácsi Gyula 86 szavazat.

A déli órákban a szavazatok aránya között sokkal nagyobb a differencia.

Domby Géza 189,

Bácsi Gyula 125.

A szavazást a lelkészválasztó bizottság fél 2 órára tűzte ki. A választás a következő eredménnyel záródott:

Domby Géza kapott 250 szavazatot, Bácsi Gyula pedig 157 szavazatot.

Hét szavazat a többi jelöltek között oszlott meg. Így hát a gyomai református egyház abszolút többséggel Domby Gézát választotta meg.

A választás szép csendben folyt le. A választás eredménye ellen felebezés nem adatott be.

TARKA ROVAT.

A furcsa hus. — Jelenet a könyvesboltban. Nikita rendjeleket osztogat.

A meglőtt dámvadbika husát szétdarabolva elküldték ide is, oda is jóbarátoknak, vadásztársaknak.

Egy jóképű piros pozsgás magyarlány beállit egy darab gerinccel a vadászok nesztorához, az öreg Gyurka bácsihoz:

— Kezét csókolom tekintetes asszony! Itt lakik kérem a főbíró ur?

— Igen itt! Na, mit hoztál?

— Hát kérem alássan a tekintetes ur tisztelteti a főbíró urat és küldött neki egy kis vidámbikahúst.

A minap beállit egy jóképű parasztember az egyik helybeli könyvkereskedésbe, köszön illendően, majd a gazda után tudakozódik.

— Mi tetszik, bátyám? — kérdi az üzlet tulajdonosa.

— Hát csak azt akartam mondani, hogy ezentul mindent itt akarok vásárolni, ha becsületesen kiszolgálják.

— Az csak természetes, bátyám...

— Aztán nem drágák magik?

— Persze hogy nem. Hát mondja csak bátyám, mivel szolgáljunk?

— Adjon hát kigyelmed egy — kampós-szeget.

— Kampós-szeg? Az éppen nincsen.

— Még kampósszegetük sincs? Hát akkor mi jűk van? — kérdezte kicsinylő hangon, majd dohogva távozott az üzletből.

Néhány éve egy világhírű fiúmei fiókja utján Nikita fejedelem néhány ezer korona áru vetőmagvat vásárolt. Azaz csak rendelt, mert fizetni semmiképpen nem akart. Semmi okot nem hozott fel vonakodásai magyarázatául, egyszerűen nem fizetett. A fiúmei kereskedők nem hagyták a pénzt s miután az osztrák-magyar képvisletünk nem lépett közbe, a német konzulátus utján sürgették Nikita fejedelemnél a koronákat.

Nikita látva, hogy komoly a dolog, két nagy rendjelet küldött a fiúmei cégfőnöknek s prokuristájának. Azok hálásan megköszönték, de a német konzul utján értesítették a fekete hegyek urát, hogy a rendjeleket nem lehet ám részlettörlesztéssel elfogadni. A német konzul erélyes fellépésére végre fizetett Nikita, de egyben levelet íratott, hogy most már tessék csak visszaküldeni a két rendjelet, ha ő fizeti a számlát, akkor nincs értelme a rendjelosztogatásnak.

A fiúmei cég most már nem fordult a német konzulátushoz, hanem bepakolta egy üzleti skatulyába a montenegrói saskat vagy oroszlanokat s feladta postán a rendes jelzéssel: „Muster ohne Werth.”

Az orosházi kártya-affér.

Alaptalan vádak.

Csaba, november 17.

Megemlékeztünk arról a rágalmaszasi perről, amelyet egy orosházi pénztintézetnek köztisztviselőben álló, előkelő tisztviselője: Szokolay Béla indított, mert egyesek hamis kártyajátékkal vádolták.

Az ügyre vonatkozólag, amelynek fejleményei elé Orosháza közönsége lázas érdeklődéssel tekint, tudósítónk

ma levelet intézett hozzánk, amelyben elmondja, hogy multkor beküldött tudósítása néhány téves adatot tartalmaz, amennyiben a kaszinóbeli jelenet nem úgy játszódott le, ahogy megírtuk.

A tény az, hogy néhány uriember, köztük Szokolay Béla, a kaszinóban ferblit játszottak, miközben valamilyen a játékosok közül észrevette, hogy az egyik kártya meg van jelezve. Meg is kérdezte, hogy ki jelezte meg, de akkor még egészen nyíltan senki sem gyanúsította meg Szokolay Bélát, akinek egyéni intaksága minden kétségen felül áll. Csak másnap kelt szárnyra a sanda gyanu, amelynek azonban senki sem adott hitelt. Szokolay kikutatta a rágalmozó hir terjesztőjét ifj. Leszich Kálmán ékszerész személyében és így csupán ellene indította meg a rágalmozási pört.

Az eset Orosházán nagy megbotránkozást keltett, annál is inkább, mert köztudomású, hogy Szokolay Béla minden tekintetben kifogástalan uriember, aki nem szorult arra, hogy kártyázás közben korrigálja a szerencsét. Különben is az orosházi kaszinóban már többször megesett, hogy egyes kártyákat — bizonyára tréfából — megjelöltek, de hogy egyik esetben sem Szokolay Béla tette, az kétségtelen. Egyébként a bíróság elégtételt fog szolgáltatni a kiméletlenül meghurcolt banktisztviselőnek.

HIREK.

Dr. Löwy Lajosné.
(1840—1908).

A jótékonyaságnak városunkban egyik legkiválóbb apostola, egy fenékeltékü urinő: dr. Löwy Lajosné vasárnap kidőlt az élők sorából. Még szombat este ott sétált a korzón; senki sem gondolta, hogy a halál angyala már ott lebeg a közkedveltségben álló filantrop felett.

Csabának két nevezetes jótékonyasági egyesülete közül az izr. nőgyelet elnökét, a leánykiházasító egyesület diszelnökét gyászolja az elhunytban. Amit az izr. nőgyelet a legutóbbi években alkotott, az a sok jótétemény, melyet gyakorolt, nagyrésztben a sirba szállt elnök nevéhez fűződik. A másik egyesületnek pedig ő volt az iniciátora, alapítója. Midőn alapítótársai tapasztalták azokat a nagy akadályokat, melyekkel meg kellett küzdeniök, az ő buzditó szavának, fáradozatlan tevékenységének volt köszönhető, hogy a megkezdett munka félben nem maradt. Ernyedetlen fáradozását siker koronázta: néhány hét alatt befejeződtek a vezetése alatt megindult alapítási munkálatok és az új egyesület már a mult év őszén megtartotta alakuló közgyűlését. A százakra menő tagok bizalma dr. Löwy Lajosnéban összpontosult, de ő azzal háritotta el magától a kitüntetés, hogy bizzák az elnökséget fiatal erőre, kinek tettere nagyobb az övéni. Az egyesületnek meg kellett hajolni az érvelés előtt; de hogy kifejezést adjon alapítója iránti szeretetének, az egyesület által nyújtott legmagasabb megtiszteltetéssel, a diszelnöki méltósággal tüntette ki. Mint ilyen, szakadatlan figyelemmel kísérte az ifju egyesület tevékenységét, szóval és tettel támogatta magasztos célja elérésében.

De nemcsak a nevezett egyesületek veszítették el benne vezetőjüket. Minden jótékony egyesületnek áldozatkész tagja, minden kulturális humanitárius mozgalomnak lelkes támogatója volt.

Temetése ma délután ment végbe óriási részvét mellett; a koszorúkkal borított ravatalt több száz főnyi közönség vette körül. A gyászbeszédet Kohn E. H. rabbi tartotta, ki meghatározó szavakkal ecsetelte az elhunyt érdemeit.

Az izr. nőgyelet és a leánykiházasító egyesület a gyászbeszéd alkalmából rendkívüli közgyűlést tartottak. Az előbbi egyesületben dr. Fáy Samu titkár adott kifejezést az elnök halála fölött érzett gyásznak; a másik testület pedig Haraszi Sándorné indítványára koszorút helyeztetett a ravatalra. Az elnök megbízásából Weisz Eliásné, Blau Béláné, Havas Mórné, Grünbaum Adolfné és dr. Herzog Henrik főtitkár kondoleáltak a gyászoló családnál.

Ezek szeretete kíséri nyugalma csendjébe a drága halottat. Nyugodjék békében.

— **Kossuth Ferenc hatvanhét éves.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, a függetlenségi és 48-as párt elnöke hétfőn töltötte be életének hatvanhetedik esztendejét. A függetlenségi párt és a koalíció szeretett vezéré ez alkalommal a szövetkezett pártok testületileg keresték fel, hogy őszinte tiszteletüknek és jókívánásainak kifejezést adjanak. Itt említjük meg, hogy Kossuth Ferenc néhány napig reumatikus fájdalmi miatt kénytelen a szobát őrizni, a gyengélkedés azonban — mint értesültünk, csak muló jellegű és komoly aggodalomra távolról sem szolgáltat okot.

— **Püspök-beiktatás.** Erőss Lajosnak, az új debreceni református püspöknek ma van a beiktatása. A fényes tünnepélyre vármegyénkbeli is sokan utaztak Debreczenbe: Domby Lajos esperes Gyuláról, Kecskeméthy Ferenc Békésről, Szabó János Köröstarcsáról, Harsányi Gyomáról, Tóth József Körösladányból. A vármegye alispánja dr. Szegedy Kálmán és dr. Török Gábor megyebizottsági tagokat kérte fel, hogy a püspökbeiktatáson a vármegyét képviseljék.

— **Az árvászeket államosítják.** Már említettük, hogy a városi és megyei árvászekek államosítása küszöbön van. E hírünket most megerősítik. A belügyminisztériumban a megyei és városi árvászekek államosításával a legkomolyabban foglalkoznak. Sőt már valamennyire kész is az új törvényjavaslat, mely az árvászeket kiveszi a vármegye és város kezelése alól. Az új törvényjavaslat megszünteti a hagyományos bíróságokat és azok helyébe az árvászekkel összesítve egy új hivatalt kreál. Hir szerint a javaslat még a mostani ülészak folyamán tárgyalásra kerül s így egy év leforgása alatt az árvászek mindentűt az állam kezelésébe megy át.

— **Hivatalvizsgálat.** Sella Elek, a békéscsabai járás főszolgabírája hétfőn kezdte meg a szokásos hivatalos vizsgálatokat a községi hivatalokban. Tegnap a közigazgatási ügykezelés és pénztárvizsgálatot fejezte be. A tapasztaltak felett megelégedését fejezte ki a főbíró.

— **Népszerű előadások Körösladányban és Csabán.** A békésmegyei közművelődési bizottság ma este Körösladányban népszerű előadást rendez, a mely alkalommal Szeghalmi Gyula a honfoglalásról fog felolvasni. Az előadás vetített képekkel lesz tarkítva. Belépődíj személyenkint 5 fillér. — A Békésmegyei Közművelődési Bizottság csabai osztálya a jövő vasárnap kezdi meg népszerű előadásait. Az első előadás d. u. 5 órakor lesz a városháza termében. Az előadásról annak idején bővebben fogunk megemlékezni. Hisszük, hogy a nagyközönség, melynek érdekében tartatnak az előadások, nagy számban fogja felkeresni az előadási termet.

— **Hangverseny.** Megyeszerte kiváló érdeklődéssel tekint a zeneértő közönség afele az egyetlen hangverseny felé, amelyet Pick Steiner Soma hegedűművész és Koller Tony a bécsi opera énekesnője fog tartani Csabán a színházban. Már közöltük azt a nagy műziséssel összeállított programot, amelyet a két világhírű művész a megyei közönség előtt el fog játszani, illetve el fog énekelni. Örvendezve látjuk, hogy vármegyénk közönsége az igazi művészetnek lerója nemes adóját, mert a hangverseny belépődíjegyvei a Tevékonykereskedésben már nagyobb részt elkeltek, s így a hangverseny kifizető sikernek néz elébe. A le nem foglalt jegyek még mindig előjegyezhetők.

— **Választások.** Füzeggyarmat község képviselőtestülete Bácsi Dániel elhalálása alkalmával megüresedett megyebizottsági tagságba dr. Domokos Kálmánt választotta meg egyhangulag. — Gyoma községben Garzó Gyula halálával megüresedett megyebizottsági tagságba a gyomai negyvennyolcas és függetlenségi párt lelkes elnökét, Biró Benedeket választotta meg. — Békés község képviselőtestülete Darabos Imre központi választmányi tag helyét választás után 9-én töltötte be, amely alkalommal dr. Török Gábor ügyvédet választották meg.

— **A tisztviselők egyesületének új választmánya.** Az állami tisztviselők országos egyesületének választmánya az egyesület kebelében egy 20 tagból álló pénzügyi számvetőségi szakközösséget alakított, amely a számvetőségi tisztviselők anyagi és erkölcsi ügyeire nézve van hivatva javaslatokat tenni. Ennek a bizottságnak egyik tagjául megválasztották Horti Béla gyulai pénzügyi számvizsgálót.

— **A hadapródiskolai alapítványok.** Békésvármegye közönsége két honvéd hadapródiskolai alapítványt létesített azzal a rendeltetéssel, hogy azokból két békésmegyei ifju honvédtisztte képeztessek. Az idén az alapítványokra Budai Gusztáv, Körmöczky Károly és Duttkay Ervin pályáztak, kik közül a törvényhatóság első helyen Budait és Körmöczkyt, második helyen pedig Duttkayt ajánlotta. A honvédelmi miniszter most értesítette a törvényhatóságot, hogy az alapítványi helyekre Körmöczky Károlyt és Duttkay Ervint, a volt gyulai polgármester fiát vette föl.

— **Ismétlő iskola Erzsébethegyen.** Az erzsébethegyi polgárok több aláírással egy kérvényt adtak be az előjáróság utján a tanfelügyelőséghez, amelyben kéri a tanfelügyelőséget, hogy vagy ne legyenek köte-

lesek a tanköteles gyerekek a kisréti gazdasági ismétlőiskolába bejárni, vagy ha kötelesek, akkor Erzsébethegyen is állítsassék fel egy ilyen iskola, mert ilyen viszonyok között, amikor a gyerekeknek 6—8 kilométer utat kell megtenniök, az ismétlő iskolába való járás szinte lehetetlen.

— **Tábori lövészet.** A 101-ik gyalogezred póttartalékosai 27-én az alsóvégi tehénlegelőn harcászati lövészetet tartanak. A hatóság és a község előjárói publikáció utján tudatta az érdekelt lakossággal a harcászati lövészetet, hogy azok a kellő óvintézkedéseket tegyék meg.

— **A tanítók kettős szavazata.** A belügyminiszter új választói törvényjavaslata csak kettős szavazati jogot ad a magyar tanítóknak, vagyis annyit, amennyi a négy középiskola elvégzése után jár. Ha a tanító a végzettségén felül még négy évig a tanítóképzőben tanult, azt a javaslat nem veszi figyelembe, holott például a kereskedelmi iskola három esztendei végzettségét hármasszavazattal honorálja. Hét évi tanulás pedig kevesebb, mint a tanító nyolc évi tanulása. A főképp értelmi cenzushoz kötött választói jogot őszinte örömmel fogadta a tanítóság, hiszen ez az iskola nagy és erős értékét emeli ki. S mégis megtörténne, hogy ez a javaslat akarna megrövidíteni a tanítót. A tanítók országos mozgalmat indítanak jogos álláspontjuk mellett s a vallás- és közoktatásügyi minisztert fogják megkérni, hogy járjon közbe a belügyminiszternél az ő hármasszavazatuk megadása érdekében.

— **Tragikus halál.** Csaba egyik legöregebb polgára, Nemess Dániel tragikus halállal, mult ki. Az utcán, amint a templomból hazafele tartott, hirtelen rosszul lett, megszedült és szívmérgében meghalt. Temetése ma volt nagyszámu rokon és ismerős élénk részvéte mellett.

— **Áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter Windholz Márk m. kir. mérnököt, aki eddig ideiglegesen volt besorozva a gyulai államépítészeti hivatalhoz, véglegesen áthelyezte Gyulára.

— **Új jogtudor.** Löwy Gyula rimaszombati, szarvasi születésű ügyvédjelöltet a jogtudorok részére előírt vizsgák sikeres letétele után a kolozsvári Ferencz-József egyetemen jogtudorrá avatták.

— **A gazdasági egyesület gyűlései.** A Békésvármegyei Gazdasági Egylet november hó 24-én, kedden délelőtt 9 órakor Békéscsabán, saját helyiségében igazgató-választmányi, ezt folytatolag délelőtt fél 11 órakor őszintes közgyűlést tart. A választmányi ülés tárgysorozata: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az 1909-ik évi munka-programm megállapítása. 3. Az 1909-ik évi költségelőirányzat bemutatása. 4. Földmívelésügyi miniszter ur leirata a hazai gyármányu gépek pártolása ügyében. 5. Kereskedelmi miniszter ur eirata a szárított répa-szelet kedvezményes fuvardija tárgyában. 6. Vármegyei alispán átírata a Petőfi-téri ház eladási árának a mostani székházunkra leendő bekebelezése tárgyában. 7. Folyótügyek. 8. Indítványok. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az 1909-ik évi munka-programm bemutatása. 2. Az 1909-ik évi költségelőirányzat. 3. Indítványok.

— **A szesz italokról és a nemi betegségekről.** A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének megbízásából írta dr.

Pándy Kálmán. A szerző, aki évek hosszú sora óta foglalkozik az elmebajosok gyógyításával s akinek e minőségben bő módja volt megfigyelni, hogy e szerencsétleneknek legalább a fele a szesz italoknak köszönheti nyavalyáját, népszerű nyelven, mesélő, beszélgető hangon oktat ebben a könyvben az alkoholizmus s a nemi betegségek ellen való védekezésre. A füzetet *Panajott* tábornok íratta a csendőrség részére, de a nép szélesebb rétegei is használni foghatják. A *Franklin-Társulat* adta ki; ára 1 kor. 20 fill.

— **Rendőrbiztosválasztás.** Szeghalom község képviselőtestülete *Csánki Jenő* főszolgabíró elnökle mellett ülést tartott, melyen betöltötték az üresedésben levő rendőrbiztosi állást. Négy pályázó közül *Baranyi József* volt csendőrt választották meg.

— **Automobil baleset.** Majdnem végzetessé válható szerencsétlenség történt vasárnap délután *Solymossy Lajos* báróval, az arad-békési ág. ev. esperesség világi felügyelőjével. A földbirtokos simándi birtokáról jött be Aradra és utközben az automobilja teljes sebességgel neki szaladt a simándi uti vám sorompójának. A földbirtokos és a soffőr kirepültek a kocsiból és beestek az országút mellett elvonuló árokba. Komolyabb sérülése szerencsére egyiknek sem történt.

— **Világjáró diákok.** Tegnap délelőtt három világjáró francia diák fordult meg *C. Jonesen* vezetésével városunkban. A jó kondícióban levő diákok a világot akarják megkerülni és pedig egy fillér utiköltség nélkül, amennyiben kizárólag képeslevelezőlapok elárúsításából tartják fenn magukat. A diákok hozzánk *Orosházáról* érkeztek s a város megtekintése után Gyula felé folytatták tovább utjukat.

— **Katonazene.** *Lipkovits József*, a Nádor-szálloda tulajdonosa, szombaton, november hó 21-én a kávéház és vendéglő összes helyiségeiben hangversenyt tart, amelyen az aradi gyalogezred zenekara fog játszani. Belépődíj 1 korona. Kétünő konyháról és finom italokról gondoskodva lesz.

— **Elfogott betörők.** Ujkigyós község távirati intézkedése folytán Hódmezővásárhely rendőrkapitány-sága elfogta *Mezei Antal* vásárhelyi cigányt és *Rácz Rozál* vásárhelyi cigányasszonyt, akik Kigyózon kóborolva, egy gazda kárára betöréses lopást követtek el. A dolog úgy történt, hogy a jeles cigánypár vándorlás közben Ujkigyóra érven, kéregetés ürügye alatt betértek *Nyári Péter* gazdálkodónak a házához, ahol véletlenül éppen akkor nem volt otthon senki. Egyéb sem kellett a cigányoknak, akik rögtön tisztában voltak a helyzettel s tudták, mit tegyenek. Szép lassan, nehogy a szomszédok észrevegyék, felfeszítették valami vasdarabbal a ház ajtaját s behatolva a szobába, elkezdtek garázdálkodni. Hirtelenében felcsomagoltak egy csomó ágyneműt, drága ruhát és minden könnyűszerrel vihető tárgyat, mintegy 340 korona értékben s azzal nagy gyorsasággal elináltak. Messzire menni azonban nem tudtak, mert csendőrökkel találkozottak, kiknek gyanusnak tűnő fel a csomagokkal megpakolt cigánynép, kérdőre vonták

őket s nyomban kitűnt a tolvajlás. A csendőrség azonnal megvasalta és letartóztatta őket, mert erős a gyanuja, hogy más bűn is terheli még lelküket. Megjegyezzük egyébiránt, hogy *Mezei Antal* és *Rácz Rozál* is már többször voltak büntetve lopásért s ez a cigányasszony az, akinek évekkal ezelőtt udvarlója leharapta az orrát — féltékenységből.

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** *Medovarszky Pál* békéscsabai lakost a határban egy nagy kőbor kutya megtámadta és megmarta, a kutya azután tovább futott és utközben több tanyai kutyával is összemarakodott. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a kutya veszett és ezért *Medovarszky Pált* azonnal a budapesti *Pasteur-intézetbe* szállíttatta fel az előjáróság.

— **A házasság és az egészségi bizonyítvány.** Nemrég szóba került a parlamentben és a sajtóban, hogy a jövő nemzedék egészsége érdekében való üdvös reform lenne, ha csak az egészséges emberek házassodnának össze. Kegyetlen szigor, de nagy igazság van ebben a követelésben.

Manapság mindennapi esemény, hogy a házastársak egyike beteg, vagy terhelt családból származik. Főleg az idegek gyengesége, a vérrendellenes összetétele egyes életfontosságú szervek megbetegedéseire való hajlandóság az, ami ily házasságkötésnél aggasztó.

Az ily állapotok gyógyítására, az esetleges nagyobb bajok kölcsönös megakadályozására egészséges, erős gyermekek világa hozhatósára kell az ellenállóképesség fokozására, a vérszaporodásra, az idegek erősítésére, az életfontosságú szervek rendes működésére törekedni.

Ferromanganin rendszeres szedése által biztosan és gyökeresen erősíthetjük a szervezetet, meggyógyíthatjuk a vérszegénységet, sápkór, ideggyengeség sok kellemetlen bajját, fokozhatjuk az erőt, az ellenállóképességet. Boldog az, aki hű marad e kitűnő, izletes szerhez, mely vasat és mangánt tartalmaz.

Egy üveg ára 3 korona 50 fillér. Vásárlásnál ügyeljünk a *Ferromanganin* névre és a „Leányfej” védjegyre s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható minden gyógyszerertárban, de biztosan *dr. Adler Miksa* gyógyszer-tárában a „Kigyóhoz”, *Orosházán*.

— **Utcai botrány.** *Tomo Mihály* és *Gécs János* csabai lakosok a *Benkő-ntca* sarkán vasárnap este részegen a járókelőket inzultálta, azután egymással összekapva verekedni kezdtek. A verekedést csak akkor hagyták abba, amikor a néző publikum rendőrt kezdett kiabálni. Erre a verekedők szétszaladtak.

— **Késelések.** Vasárnap és hétfőre virradóra ugyancsak működött a bicska a beborozott emberek kezében. Vasárnap virradóra *Orosházán* a *Komlósi-utca Három nyirfa* vendéglőben iszogatót *Róczó Vilmos* és *Dén István*. Közben összekülönböztek és a harc színhelyét áttették az utcára, hol is *Róczó Dén Istvánt* *alaposan összeszurkálta*. Hétfőn hajnalban pedig *Boros Sándort* fogta el a virtus a polgári körben rendezett táncmulatságon és mert *Benkő Antal* szembe helyezkedett vele, hát késsel intézte el *Boros* az ügyet. *Benkő* is, meg *Dén István* is megsínyli a következményeket.

Betörés Szeghalmon.

Az áruló parfüm.

Aki jól gondolzza a lovakat.

Csaba, nov. 17.

Pár nappal ezelőtt Szeghalmon ismeretlen tettesek betörték *Braun Dávid* kereskedő üzletébe, ahol a kirakatot fosztották ki. Elvittek onnan egy pár férfi inget, 1 pár harisnyát, 4 üveg parfümöt, 1 doboz mosdószappant és 4 drb gummilapdát.

A komplikált betörés Szeghalom összes detektívalentumainak agyát lázas izgalomba ejtette és a betörők után nyomozott mindenki, aki valaha Szeghalmon bűnügyi regényt olvasott. A nyomozás azonban eredményre nem vezetett, mert a betörők nyom nélkül eltűntek.

A nyomozás eredménytelensége a csendőrség és a rendőrség embereit nagyon elkeserítette és még lázasabb fogtak hozzá a tettesek kikutatásához, akikről csupán azt lehetett megállapítani, hogy a betörés mesterségében csak kezdők, mert fejével és bicskával nyitották fel a kirakat ajtaját és az üvegtájt is egyszerűen csak betűtötték, szóval nem tartoztak azokhoz a tanult és iskolázott betörőkhöz, akik generálkulcs-csal pattantják fel a legkomplikáltabb zárat és akik egy darab kvarc és szurok segítségével zajtalanul nyomják be a legvékonyabb üvegtáblákat is.

A megállapított nyomok alapján a nyomozás még nagyobb lelkesedéssel és még szélesebb alapokon indult meg. A csendőrség a széleken lakó béréslegényeket szaglalta vasárnaponként, hogy vajjon a lopott parfüm nem-e illatozik rajtuk, míg a rendőrség eddig el nem árult nyomokon haladt tovább.

A nyomozó lelkesedés és az eredménytelen eredmény egyenes viszonyban állott egymással a számtani viszonyok szerint, mert minél nagyobb volt a lelkesedés, annál nagyobb volt az eredménytelenség.

Szóval úgy állott a dolog, hogy Szeghalom már-már elhatározta, hogy magát a nagy detektívönököt, *Kreicsányit* fogja táviratilag megkérni, hogy küldjön le két-három jobbfejű detektívet, aki majd a szeghalmi betörés homályos és összegubancolt gordiusi csomóját kettévágja. Ezt a Damokles kardjaként lógó határozatot azonban megzavarta egy véletlen eset, amelynek következtében azután a *Braun Dávid*-féle betörés tettesei is kézre kerültek.

Czebe József szeghalmi gazda a betörést követő napok egyikében bemegy az istállóba, ahol a szuro amoniak szag helyett úgy érezte, mintha rózsás kertbe járna. Az édes illat az egész istálló levegőjét bódítóvá tette. És az volt különösen a legérdekesebb a dologban, hogy a lovak voltak a legillatosabbak, mintha ő belőlük párologna ki ez a kellemes illat.

— *Te Gyula!* — szöjt *Czebe János* kocsisához — mi a fene leli ezeket a lovakat, hogy olyan jószagúak?

Bacsa Gyula azután elárulta, hogy a lovakat nagyon szereti, hát bekenete jószagossággal őket. A derék kocsis tetteiből azután megállapították a szeghalmi rendőrség, hogy az egyik tettes *Bacsa Gyula*, aki hosszas tagadás után beismerő vallomást tett és társait: *Gál Imrét* és *T. Elek Ferencet* is elárulta.

A parfümözött lovak történetének így először az ügyészségnél, azután pedig a tekintetes törvényszéknél lesz a folytatása.

Viziszonny miatt családi dráma,

vagy:

a titokzatos fogadalom és az 1933. sz. gyorsvonat.

Amerikában, *Pricetownshire*ben *William Erny* nevű farmer él. A *Buffalo Bill* című hasznos és mulattató folyóiratból mindenki tudja, hogy Amerikában csak farmerek, csucsukcsánok, tomahawkok, skalpok és jaguárok vannak. *Buffalo Bill* minden oldaláról legalább száz bődülő indián rezegtetni megvészesen döngő revolverével az eget és csupa puskapor, víz, tűz az élet, mert tudnivaló, hogy az amerikai wesman puskaporról, tüzzel, vízzel és egyéb elemekkel kitűnő lábón áll. Nem úgy azonban *William Erny*. *William Erny*, lehet, hogy életében több száz bivalyt skalpozott le; tény azonban az, hogy teljes tizenegy évig nem lépett a fürdőbe. És még mondja valaki, hogy nincsenek állhatatos emberek.

William Erny urat e tettéért nem vonta felelősségre ugyan a közegészségügyi tanács, de igenis a felesége, aki, óh mi végzet, óh mi balsors, boldog házasságának tizenegyedik évében elvált tőle, mert — asszonyi rövidlátás — nem tudott megbarátkozni *William Erny* ur viziszonnyával. Pedig, ha tudta volna, hogy *William Erny* a csöcsönköprühüti indiánok puskaporképu „Fekete Alsónadrág” nevű hőse tartotta a sátrában... no de ennek a történetnek a megírását átengedjük *Buffalo Bill*nek.

Mi mindössze jó tanácsokat adunk és elképzeljük, hogy milyen lesz a jövő házassági szerződése:

1. A férj köteles mosakodni mindennap. Hétfőn, szerdán, pénteken, a száját is.
2. A férj minden este köteles ementáli sajtót hazahozni.
3. Legalább hónaponként nem árt a tiszta harisnya.
3. A nyakkendő nem okvetlenül kell visszatűkrözdödni a heti menüknek.
5. A férjnek legalább évente egyszer meg kell sétáltatnia a feleségét.
6. A férjnek a házasságkötéskor még élni kell.
7. Ruhában kell járnia.
8. Legalább néha.
9. Borotválkoznia Nagypéntekenként szabad, sőt kell.
10. Nem lakhatik a disznóólban.
11. Sem a konyhában.
12. Egyáltalában általánosságban megkövetelhető, hogy a férj, ha nem is ember, de legalább a Primatesek legfelsőbb osztályából való legyen.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kővérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló *SCOTT-féle Emulsiót* szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Az Emulsió vásárlásánál a *SCOTT-féle* módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész föld kerekességén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a *SCOTT-féle Emulsió* nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban

Közgazdaság.

— **Ménvizsgálat.** Ma délelőtt a község ház udvarán a köztenyésztésre szánt ménlovakat megvizsgálta egy bizottság. A felvezetett ménlovak közül csak 4 darab mént találtak köztenyésztésre alkalmasnak.

— **A marhatenyésztési szabályrendelet módosítása.** A földművelésügyi miniszter hozzájárult Békésmegye marhatenyésztési szabályrendeletének oly módosításához, hogy Szeghalom, Füzesgyarmat és Körösladány községekben az éghajlati viszonyok miatt csak magyar fajú szarvasmarhák tenyésztésének, míg a megye többi községében a régi állapot, t. i. a nyugati fajú szarvasmarhák tenyésztése marad kötelező.

Budapesti gabonatözsde.

Készáru üzlet.

Az előtözsdei az árak a búzánál 10 fillérrel magasabbak.

Déli zárútkor:

Uj buza	25-68
Októberi buza	21-06
Rozs	21-60
Tengeri (ó)	17-16
Tengeri (uj)	15-14

Segédszerkesztő: Laptulajdonos:
Németh István Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség”
könyvnyomdájában, Békéscsabán.

Lapunk nyomdájában
egy fiú TANULOUL
azonnal felvétetik.

MARIK és HORVÁTH

uri és női cipészek
Békéscsabán, a Rossuth-téren.

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottunk. Üzletünkben kizárólag

mértékutáni
megrendelések

a legszebb ki-

vitelben, igen

jutányos áron készíttetnek.

Önálló cipésziparosok

részére ajánljuk bármely alaku és szabásu s a legjobb anyagból készített

cipőfelsőrészeinket.

Szíves pártfogást kérve, tisztelettel

Marik és Horváth, cipészek.

1159—908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a békéscsabai kir. járásbíróóság 1908. V. 405/1. sz. végzése által Kocziszky Mihály békéscsabai lakos javára 75 kor. tőke, ennek 1908 április hó 24-étől száma-

tandó 5% kamatai és eddig összesen 67 korona 20 fillér perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 281 koronára becsült szobabeli butorok és egy varrógépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1908. évi V. 405/3. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Békéscsabán végrehajtást szenvedett lakásán: Munkácsy-utca 844—5. sz. a leendő eszközlésére 1908. évi november hó 26-dik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni

szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Békéscsabán, 1908. évi november hó 11-én.

Sonnenfeld Sámuel,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetés.

A békéscsabai m. kir. földművelésiskola igazgatósága közhírré teszi, hogy az iskolában január hó 7-től február hó végéig

gazdasági tanfolyam

tartatik.

E tanfolyamon teljesen díjtalan lakás, ételmezés és oktatás mellett felvétetnek kiscsajdák és azok legalább 18 évet betöltött fiai, nemkülönben gazdasági alkalmazottak és munkások is.

A jelentkezők községi erkölcsi bizonyítványukat és keresztlevelüket mielőbb küldjék be. Kiscsajdák és azok fiai feltétlenül előnyben részesülnek, amiért is községi bizonyítványukban e minőségük igazolandó.

A legfontosabb mezőgazdasági ismereteken kívül a tanfolyamon résztvevők kosár-, seprő-, kefe- és harsura kötést is tanulnak.

Az igazgatóság.

Elsőrendű alma,

ugymint: Ponyik, Batul, Siculai ranet és Törökbálint stb. fajok

kilónként 40 fillér.

II-rendű 20-tól 32 fillérig

Nagyobb vételnél árengedmény.

Krumpli, dió, szilva

kicsinyben és nagyban kapható

Izsák Lőrinc

gyümölcs- és főzelék-kereskedésében
Békéscsabán, a színházzal szemben.

Hideg felvágottak, libaszir, füstölt combok (kóser) naponta tisztán kezelt friss állapotban kaphatók.

Ugyanott egy szép üvegezett berendezés, mely alkalmas cukrászda, cipő vagy diyatüzletbe, olcsón ELADÓ.

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG NYOMDÁJA

Eljegyzési és esküvői értesítések,
névjegyek, báli meghívók igen
izléses kivitelben készíttetnek

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel lapunk kiadóhivatalában

Rézi munkához való disz-rojtok és bojtok

Kertész Vilmos műkarpitos
és diszítő
BÉKÉSCSABA, a városházával szemben.

Allandóan nagy raktárt
tart művészi kivitelű

**kész kárpitozott butorokból,
bel- és külföldi szövetekből.**

Elvállalja minden régi
butornak a legújabb stíl
szerint való átalakítását

a legjutányosabb áron.

Vidéki munka gyors elintézést nyer

Eladó birtok.

Reöck Iván és társai
tulajdonát képező, közvetlenül
Békéscsaba nagyközség alatt levő

**332 kis holdat
kitevő ingatlan**

egészben, vagy ap-
róbb parcellákban **eladó**

előnyös fizetési feltételek
mellett. — Értekezhetni lehet
dr. Ursziny János ügyvédi
irodájában Békéscsabán.

Két egymásbanyiló
butorozott szoba

kerestetik. Cim a kiadóban.

Őszi és téli ujdonságok dús választékát
hirdeti

ALEXANDER TESTVÉREK
NŐI DIVATÁRUHÁZA

BÉKÉSCSABA, Vasút-utca, Vidovszky-ház.

Egészen ujonnan berendezett
külön női konfekció osztály.

Meglepő választék női- és leány-
gyermek felöltőkben és gallérokban.

A divat legszebb ujdonságai
kosztüm, ruha- és blouze kelmékben.

Selymek és ruhadiszek a
legnagyobb választékban.

Menyasszonyi kelengyék a legfinomabb kivitelig.

A „Diana“-vászonn központi raktára.

Minták kívánatra bérmentve. Vidéki rende-
lések pontosan eszközöltetnek. Allandó nagy
raktár szőnyeg-, ágy- és asztalterítőkből.

Maradunk kiváló tisztelettel

Alexander Testvérek.

Reisz Miksa bútorgyára

Békéscsaba, Vasút-utca 1155. és 1156. sz.

**Műasztalos, kárpitos-
és diszítő-műhelyek.**

Rajziroda.

Telefon: 20. sz.

Telefon: 20. sz.

**Saját készítményű
teljes**

**lakásberendezések
állandóan**

nagy választékban.

Mielőtt
személy-, jel-
zálog- vagy építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék
kérjen díjtalannal prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lóczy-utca 7.
Telefon-Interurbán
46-31.

SZEGFÜ RUDOLF
mezőgazdasági
gépraktárban
(Békéscsaba, Buzapiac)

raktáron levő összes

**gépek, gépalkat-
részek, gépszijjak,
olajok stb. igen jutá-
nyos áron eladatnak**

Ugyanott egy

3 szobás lakás

és üzlethelyiség haszon-
bérbe adatik.

Bővebbet Szegfű Rudolf üzlet-
helyiségében.

Mélyen leszállított árak!

BUTORELADÁS.

A volt Magyar Műbutorgyár

helyiségeiben levő összes

butorok

u. m.: ebédlők, hálósobák, uri-
szobák, szalonberendezések,
valamint egyes tárgyak, egymint:
mosdók, szalónasztalok, író-
asztalok, székek, fali tükrök,
álló tükrök, képek, míg a készlet tart,

minden elfogadható áron eladatnak.

Ugyanott az összes famegmun-
káló gépek, valamint az összes
asztalos gyalupadok használt
és új szerszámokkal együtt,
továbbá mindennemű butorvasalások

jutányos áron kaphatók és bármikor megtekinthetők.

Esetleg az egész gyártelep gépekkel vagy azok
nélkül műhelynek avagy raktárnak bérbeadó.

Saját termésű kellemes,
kristálytisza idei

BOROMAT

ajánlom literes zárt üvegekben
60 fillérért.

Több ezer

csemegeszőlőzöldojtványom

szintén eladó darabonként 12
fillérért. Muskotályi drbja 15 fill.
Csabagyöngye drbja 30 fillér.

Ugyancsak nagyobb mennyiségű

HERESZÉNA

is kapható

Lőrinczy László

gyógyszerésznél

Békéscsabán, Szarvasi-ut.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzé-
kemet ingyen és bérmentve kül-
döm meg, aki címét tudatja. Ezen
könyvet még az is kérje, aki rendelni
nem akar, mert sok hasznos tudni-
valót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai
és európai sima és gyökeres vesz-
zőkből, a világhírű

Delawareből 1/2 millió készlet

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepe, Bihardlószeg.

Csabai Gőztéglagyár Társaság

Suk, Wagner és Társai Békéscsabán.

Francia „HORNYOLTCSERÉP” kettős horonnyal

a mai kor legjobb és legolcsóbb
fedőanyaga. Kiváló jó minőség-
ben és jutányos áron kapahtó

természetes szép vörös színben és kátrányozott állapotban a

Csabai Gőztéglagyár Társaság

Suk, Wagner és Társainál Békéscsabán.